

แป้งมันสำปะหลังแปรรูป...สินค้าเกษตรส่งออกที่น่าจับตามอง

แป้งมันสำปะหลังแปรรูป (Modified Starch) เป็นหนึ่งในสินค้าเกษตรแปรรูปซึ่งไทยมีศักยภาพสูงในการผลิตและส่งออก ด้วยปริมาณการผลิตราว 700,000 ตันต่อปี ซึ่งกว่าร้อยละ 90 เป็นการผลิตเพื่อส่งออก ส่งผลให้ปัจจุบันไทยเป็นผู้ส่งออกแป้งมันสำปะหลังแปรรูปรายใหญ่อันดับ 2 ของโลก ด้วยส่วนแบ่งตลาดโลก ร้อยละ 14.7 รองจากเนเธอร์แลนด์ซึ่งครองส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 27.5 โดยมีตลาดส่งออกสำคัญ คือ ญี่ปุ่น จีน และอินโดนีเซีย ทั้งนี้ แป้งมันสำปะหลังแปรรูปเกิดจากกระบวนการแปรรูปแป้งมันสำปะหลังดิบด้วยกรรมวิธีทางเคมี เพื่อให้มีคุณสมบัติด้านต่าง ๆ อาทิ คุณสมบัติด้านความเหนียว การทนต่อความร้อนและกรด ซึ่งเหมาะกับความต้องการใช้ของอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่แตกต่างกัน เป็นที่สังเกตว่า รวร้อยละ 80 ของแป้งมันสำปะหลังแปรรูปที่ไทยส่งออกเป็นแป้งแปรรูปสำหรับใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมกระดาษ นอกนั้นเป็นแป้งแปรรูปที่ใช้ในอุตสาหกรรมอาหาร อาทิ การผลิตซอส ลูกกวาด ไอศกรีม รวมถึงอุตสาหกรรมอื่น ๆ อาทิ การผลิตสารดูดน้ำพลาสติกที่สลายได้ทางชีวภาพ เป็นต้น

ปัจจัยที่เกื้อหนุนให้ประเทศไทยมีศักยภาพสูงในการผลิตและส่งออกแป้งมันสำปะหลังแปรรูป มีดังนี้

- **ความพร้อมด้านวัตถุดิบ** ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตมันสำปะหลังรายใหญ่อันดับ 3 ของโลก รองจากไนจีเรีย และบราซิล คาดว่า ในปี 2550 ประเทศไทยจะมีผลผลิตหัวมันสดออกสู่ตลาดปริมาณ 25.7 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 จากปี 2549 สามารถผลิตแป้งมันสำปะหลังดิบปริมาณ 2.4 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 (หากสัดส่วนการใช้หัวมันเป็นวัตถุดิบผลิตแป้งมันสำปะหลังยังคงเดิมที่ประมาณร้อยละ 40 ของผลผลิตมันสำปะหลัง)

- **ผู้ประกอบการไทยมีความชำนาญและความเชี่ยวชาญในการผลิต** ครอบคลุมทั้งการผลิตแป้งแปรรูปที่เป็น Industrial Grade ซึ่งใช้ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ อาทิ อุตสาหกรรมกระดาษ สิ่งทอ รวมถึงแป้งแปรรูปที่เป็น Food Grade ทั้งชนิดธรรมดาและชนิดพิเศษ อาทิ แป้งแปรรูปที่ใช้ผลิตซอสปรุงรส เดกซ์ทรีน และไซโคเดกซ์ทรีน ซึ่งต้องผ่านกระบวนการแปรรูปหรือมีสูตรการผลิตที่ค่อนข้างซับซ้อน ใช้เทคโนโลยีการผลิตระดับสูง ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์แป้งมันสำปะหลังแปรรูปของไทยมีคุณภาพสูง เมื่อเทียบกับผู้ผลิตรายอื่น ๆ ในภูมิภาค อาทิ อินโดนีเซีย และเวียดนาม ขณะที่ชนิดของผลิตภัณฑ์ให้เลือกหลากหลาย ทำให้สามารถนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในหลายอุตสาหกรรม และตอบสนองความต้องการของตลาดได้เป็นอย่างดี

- **โอกาสทางการตลาดมีมาก** โดยเฉพาะจากความต้องการใช้ของอุตสาหกรรมกระดาษ ซึ่งเป็นผู้ใช้แป้งแปรรูปหลัก ทั้งนี้ ปัจจุบันรวร้อยละ 60 ของแป้งแปรรูปที่ผลิตได้ทั่วโลก (ทั้งที่ผลิตจากมันสำปะหลัง ข้าวโพด มันฝรั่ง และอื่น ๆ) เป็นแป้งแปรรูปสำหรับใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมกระดาษ อีกร้อยละ 40 เป็นแป้งแปรรูปสำหรับใช้ในอุตสาหกรรมอื่น ๆ อาทิ อุตสาหกรรมอาหาร สิ่งทอ ยารักษาโรค เป็นต้น เป็นที่คาดว่าตลาดแป้งแปรรูปโลกจะเติบโตต่อเนื่องตามการเติบโตของอุตสาหกรรมกระดาษโลก ซึ่งขยายตัวเฉลี่ย รวร้อยละ 3-5 ต่อปี นอกจากนี้ กระแสนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลให้ความต้องการใช้กระดาษรีไซเคิลและพลาสติกที่ย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ (Biodegradable Plastic) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ก็คาดว่าจะมีส่วนกระตุ้นให้เกิดความต้องการใช้แป้งแปรรูปในสัดส่วนที่สูงขึ้นเช่นกัน ทั้งนี้ ปัจจุบันหลายประเทศโดยเฉพาะ EU และญี่ปุ่น

เริ่มหันมาใช้พลาสติกที่ย่อยสลายได้เป็นส่วนประกอบในอุตสาหกรรมต่าง ๆ อาทิ อุตสาหกรรมรถยนต์ และ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์

แม้ว่าปัจจุบันผู้ส่งออกแป้งมันสำปะหลังแปรรูปของไทยอาจต้องเผชิญกับความท้าทายบางประการ ในการเข้าถึงตลาดบางประเทศ โดยเฉพาะตลาด EU ซึ่งมีอุตสาหกรรมแป้งแปรรูป (ผลิตจากมันฝรั่งเป็นหลัก) ที่แข็งแกร่ง และมักนำเข้าในช่วงเวลาที่ขาดแคลนเท่านั้น โดยส่วนใหญ่นำเข้าจากบริษัทในเครือของผู้ผลิต แป้งแปรรูปของ EU เป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ด้วยปัจจัยเกื้อหนุนดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับการเร่งวิจัย และพัฒนาผลิตภัณฑ์แป้งมันสำปะหลังแปรรูปให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ และ ให้สามารถก้าวทันเทคโนโลยีที่ล้ำหน้าของอุตสาหกรรมนั้น ๆ คาดว่าจะมีส่วนทำให้การผลิตและการส่งออก แป้งมันสำปะหลังแปรรูปของไทยยังคงขยายตัวต่อเนื่องจากที่มีมูลค่าส่งออก 291.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัว ร้อยละ 8.4 ในปี 2549 และขยายตัวถึงร้อยละ 27 ในช่วง 4 เดือนแรกของปี 2550

ส่วนวิเคราะห์ธุรกิจ ฝ่ายวิชาการ

กรกฎาคม 2550